

ПОСТАНОВА

Верховної Ради України

Про попередній звіт Тимчасової спеціальної комісії
Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання
міжнародної матеріально-технічної допомоги

Заслухавши та обговоривши попередній звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги, Верховна Рада України постановляє:

1. Попередній звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги (далі – Тимчасова спеціальна комісія) про виконану роботу взяти до відома (додається).

2. Продовжити роботу Тимчасової спеціальної комісії відповідно до строку її діяльності, визначеного підпунктом 3 пункту 4 Постанови Верховної Ради України від 16 липня 2024 року № 3851–ІХ "Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану".

3. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради
України

м. Київ
12 лютого 2025 року
№ 4245–ІХ

Р. СТЕФАНЧУК

Додаток
до Постанови Верховної Ради України
від 12 лютого 2025 року
№ 4245–IX

ПОПЕРЕДНІЙ ЗВІТ

Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16 липня 2024 року № 3851–IX утворено Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги (далі – Комісія).

Головою Комісії обрано народного депутата України Устінову Олександрю Юріївну (депутатська фракція Політичної Партії "ГОЛОС"), заступником голови Комісії – народного депутата України Завітневича Олександра Михайловича (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ").

До складу Комісії обрано таких народних депутатів України:

Бакунець Павло Андрійович	– депутатська група "ДОВІРА";
Батенко Тарас Іванович	– депутатська група "Партія "За майбутнє";
Власенко Сергій Володимирович	– депутатська фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина";
Галайчук Вадим Сергійович	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Забуранна Леся Валентинівна	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Мисягін Юрій Михайлович	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Михайлюк Галина Олегівна	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Папієв Михайло Миколайович	– депутатська група "Платформа за життя та мир";
Радіна Анастасія Олегівна	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Хоменко Олена Вікторівна	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Чернів Єгор Володимирович	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ";
Шуляк Олена Олексіївна	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ".

Звіт про роботу Комісії підготовлений з урахуванням особливостей її діяльності, зокрема предмета відання Комісії, що передбачає доступ до документів, що містять службову інформацію та інформацію, що може бути віднесена до державної таємниці відповідно до Закону України "Про державну таємницю".

1. Діяльність Комісії

У контексті протидії збройній агресії російської федерації Україна на постійній основі отримує від країн-партнерів міжнародну матеріально-технічну допомогу (далі – міжнародна допомога), що охоплює широкий спектр ресурсів, зокрема озброєння, військове обладнання, транспортні засоби, засоби індивідуального захисту, спорядження тощо.

З огляду на масштаб і важливість зазначеної допомоги виникла об'єктивна потреба в запровадженні ефективного парламентського контролю за процесами обліку, розподілу та використання міжнародної допомоги. Такий контроль забезпечує прозорість, підзвітність та раціональне використання наданих ресурсів відповідно до визначених цілей, що є важливим фактором зміцнення довіри з боку міжнародних партнерів і підвищення ефективності підтримки України.

Комісія здійснює свою діяльність у тісній співпраці з представниками державних органів, які відповідають за логістику, розподіл, облік, моніторинг та використання озброєння і військової техніки в рамках міжнародної допомоги. До таких органів належать Міністерство оборони України, Збройні Сили України, Генеральний штаб Збройних Сил України, Командування Сил логістики Збройних Сил України, Міністерство внутрішніх справ України,

а також інші центральні органи виконавчої влади. Протягом звітнього періоду Комісія у межах своїх повноважень для перевірки ефективності використання міжнародної допомоги надсилала офіційні запити до відповідних органів, проводила робочі зустрічі з представниками таких органів, здійснювала аналіз супровідної документації, а також відвідувала логістичні склади, прифронтові і фронтові позиції.

Комісія приділяє значну увагу активній співпраці з представниками країн-партнерів та міжнародних організацій, які відіграють важливу роль у забезпеченні України міжнародною допомогою та іншими формами підтримки. Зокрема, у процесі роботи Комісії розширено контакти та налагоджено регулярну роботу з послами, військовими аташе, урядовцями, парламентаріями, інспекторами, а також із членами делегацій міжнародних організацій. Основними напрямками співпраці були обговорення пріоритетів і потреб України в контексті обороноздатності, представлення результатів використання отриманої допомоги, обговорення механізмів її прозорого та ефективного розподілу, а також координація зусиль щодо покращення логістики та моніторингу.

Комісія брала участь у спільних робочих зустрічах, надавала необхідну інформацію про використання міжнародної допомоги, організовувала ознайомчі візити до логістичних центрів, а також здійснювала супровід делегацій у фронтові та прифронтові зони для демонстрації застосування наданих ресурсів у реальних умовах. Зазначене сприяло підвищенню рівня взаєморозуміння з боку партнерів та зміцненню міжнародної підтримки України.

Затверджений план роботи Комісії передбачав розгляд і аналіз звітів, доповідей та інформації, отриманих від державних органів та їх посадових осіб, а також надання рекомендацій для розроблення змін до законодавства, підзаконних нормативно-правових актів з питань, що належать до предмета відання Комісії. Також план передбачав організацію міжпарламентської діяльності, у тому числі відряджень у межах України та за кордон щодо забезпечення надходження міжнародної допомоги від країн-партнерів.

За час роботи Комісія отримала великий обсяг інформації щодо порядку визначення потреб в озброєнні та військовій техніці, обліку міжнародної допомоги та окремих аспектів її отримання.

За результатами проведеної роботи Комісія сформувала ряд висновків і рекомендацій щодо вдосконалення системи обліку та контролю надання міжнародної допомоги, а також щодо окремих аспектів її отримання, забезпечення прозорості використання та підвищення ефективності логістичних процесів.

2. Проведення зустрічей із представниками міжнародних партнерів

Основною метою проведення зустрічей з представниками іноземних держав та міжнародних організацій, які надають Україні міжнародну допомогу (далі – міжнародні партнери), є забезпечення прозорості та демонстрація

незалежності Комісії у виконанні своїх повноважень, а також обговорення можливих зауважень або рекомендацій міжнародних партнерів.

Варто зазначити, що міжнародні партнери не виявили жодних порушень у процесі використання наданої міжнародної допомоги. Крім того, вони високо оцінили рівень організації та ефективність заходів з контролю за надходженням, обліком і використанням зазначеної допомоги.

Члени Комісії неодноразово проводили зустрічі з аташе з питань оборони європейських держав – партнерів України, під час яких обговорювали потреби України та шляхи отримання міжнародної допомоги. Так, були проведені зустрічі з аташе з питань оборони та їх заступниками посольств Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Республіки Польща, Чеської Республіки, Федеративної Республіки Німеччина, Королівства Швеція, Італійської Республіки, Королівства Норвегія, Румунії, Королівства Данія, Фінляндської Республіки, Литовської Республіки, Королівства Бельгія, Королівства Нідерланди, Естонської Республіки.

Крім того, у грудні 2024 року Комісія провела узагальнену зустріч, на якій заслухано доповідь Міністра оборони України Умерова Р.Е. щодо прозорості звітування України перед представниками країн-партнерів у частині використання міжнародної військової допомоги та подальшої співпраці з військовими аташе країн-партнерів у сфері міжнародної допомоги за участю членів Комісії, доповіді посадових осіб Міністерства оборони України, аташе з питань оборони та їх заступниками посольств Республіки Австрія, Королівства Бельгія, Республіки Болгарія, Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії, Грецької Республіки, Королівства Данія, Італійської Республіки, Канади, Литовської Республіки, Королівства Нідерланди, Королівства Норвегія, Республіки Польща, Румунії, Словацької Республіки, Республіки Словенія, Угорщини, Фінляндської Республіки, Французької Республіки, Чеської Республіки, Королівства Швеція, Японії та представниками офісу НАТО в Україні.

За результатами узагальненої зустрічі аташе з питань оборони та їх заступники відзначили належний рівень організації заходів контролю за надходженням, обліком та використанням міжнародної допомоги, висловили підтримку діяльності Комісії та запевнили у подальшій тісній співпраці.

Одним із важливих інструментів із забезпечення прозорості звітування України представникам країн-партнерів щодо використання міжнародної допомоги стало запровадження щоквартального звітування Міністерства оборони України про отриману, знищену або захоплену військову техніку.

На грудень 2024 року Міністерство оборони України надало два щоквартальні звіти про отриману, знищену або захоплену військову техніку представникам країн-партнерів, а саме: Сполученим Штатам Америки, Королівству Швеція, Сполученому Королівству Великобританії та Північної Ірландії, Федеративній Республіці Німеччина, Французькій Республіці, Королівству Нідерланди, Королівству Данія. Наступний щоквартальний звіт

буде надано в січні 2025 року. Зазначені звіти надаються орієнтовно за 72-ма позиціями основного озброєння відповідно до пропозицій країн-партнерів.

3. Діяльність Комісії в рамках міжнародних візитів

У рамках співпраці з міжнародними партнерами Голова Комісії провела зустріч з Генеральним інспектором Міністерства оборони Сполучених Штатів Америки Робертом Сторчем та представниками Міністерства оборони України. На зустрічі обговорювали процес звітування та контроль за використанням наданої міжнародної допомоги, посилення співпраці України та Сполучених Штатів Америки у військовій сфері.

Крім того, Голова Комісії зустрілася з членами Конгресу (Палати представників та Сенату) Сполучених Штатів Америки, представниками Республіканської партії, зокрема з Троєм Даунінгом, Петом Гарріганом, Карлосом Хіменесом, Доном Бейконом, Джоном Резерфордом, Браяном Мاستом, Джейком Еллізі, представниками Демократичної партії, зокрема з Джимом Костою, Джаредом Голденом, Доном Девісом. Також було проведено зустрічі з головою Постійного спеціального комітету Палати представників Конгресу Сполучених Штатів Америки з питань розвідки Майком Тернером, представницею Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки Еліссою Слоткін, радником члена Палати представників Конгресу Сполучених Штатів Америки Алеком Джеєм Шугарманом, заступником помічника Державного секретаря Сполучених Штатів Америки з питань Східної Європи, політики та регіональних справ у Бюро у справах Європи та Євразії Крістофером В. Смітом, членом підкомітету з нагляду та підзвітності Комітету у закордонних справах Палати представників Конгресу Сполучених Штатів Америки Джейсоном Кроу. Під час зустрічей обговорено питання підзвітності та контролю за використанням міжнародної допомоги, звітування щодо використання фінансової допомоги, наданої міжнародними партнерами на підтримку економіки України. Крім того, досягнуто домовленостей щодо прискорення надання ресурсів, критично важливих для підтримки обороноздатності України у протидії агресії російської федерації.

Також проведено важливі зустрічі з генералом армії Сполучених Штатів Америки Веслі Кларком, командою українсько-американської громадської організації "Разом для України" (Razom for Ukraine), представниками Агентства Сполучених Штатів Америки з міжнародного розвитку (USAID) Стівеном Келлі та Марком Сімаковським, представниками Німецького фонду Маршалла (German Marshall Fund of the United States). На зустрічах наголошено на важливості підтримки України та обговорено плани щодо подальшої співпраці Сполучених Штатів Америки та України.

4. Нормативно-правова база з питань обліку, отримання та використання міжнародної матеріально-технічної допомоги

Комісія проаналізувала такі нормативно-правові акти, що регулюють питання залучення, обліку та використання міжнародної допомоги:

Закон України "Про оборону України";

Закон України "Про національну безпеку України";

Закон України "Про благодійну діяльність та благодійні організації";

Закон України "Про гуманітарну допомогу";

Закон України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України";

постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку організації взаємодії центральних органів виконавчої влади, інших державних органів щодо залучення, отримання, передачі, обліку, моніторингу та контролю за використанням міжнародної військової допомоги для задоволення потреб сил безпеки і сил оборони у період воєнного стану" від 13 лютого 2024 року № 168. Цей Порядок визначає міжнародну військову допомогу як цільову адресну допомогу, що надається силам безпеки і силам оборони відповідно до визначеної ними потреби державами-партнерами на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України під час дії воєнного стану у вигляді озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів, робіт і послуг, інших не заборонених законодавством ресурсів, крім фінансових ресурсів у національній чи іноземній валюті;

постанова Кабінету Міністрів України "Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги" від 15 лютого 2002 року № 153 (із змінами);

постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах" від 4 серпня 2000 року № 1225 (із змінами);

постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності" від 27 грудня 2018 року № 1208. Цим Порядком визначено механізм планування та організації логістичного забезпечення визначеного складу військ (сил, органів) Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до закону військових формувань (Національна гвардія України, Державна спеціальна служба транспорту), правоохоронних (Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України, Національна поліція України, Управління державної охорони) та розвідувальних органів, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, інших складових сил безпеки, які в установленому порядку і на умовах, визначених законодавством, залучаються до виконання

завдання з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності у складі сил оборони;

постанова Кабінету Міністрів України "Деякі питання пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану" від 5 вересня 2023 року № 953 (із змінами);

наказ Міністерства оборони України "Про затвердження Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України" від 17 серпня 2017 року № 440 (із змінами). Цією Інструкцією передбачено, що обліку підлягає все військове майно незалежно від його призначення та джерел надходження; облік військового майна ведеться у кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показниках за відповідною (визначеною) номенклатурою; облік військового майна поділяється на оперативний облік та облік за первинними документами;

наказ Міністерства оборони України "Про затвердження Інструкції про організацію залучення, використання, обліку та моніторингу міжнародної технічної допомоги в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України" від 1 лютого 2018 року № 37 (із змінами);

наказ Міністерства оборони України "Про затвердження Інструкції з планування оборонних закупівель товарів, робіт і послуг на постачання (розроблення, модернізацію, ремонт) озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів, іншого військово-технічного майна і послуг в інтересах Збройних Сил України в умовах правового режиму воєнного стану" від 11 квітня 2024 року № 226. Ця Інструкція визначає механізм організації планування (формування та коригування) заходів закупівлі товарів, робіт і послуг на постачання (розроблення, модернізацію, ремонт) озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів, іншого військово-технічного майна і послуг (за КПКВК 2101150) в інтересах Збройних Сил України в умовах правового режиму воєнного стану;

наказ Міністерства оборони України "Про затвердження Положення про Управління моніторингу міжнародної військової допомоги" від 29 серпня 2024 року № 587. Це Положення визначає основні завдання і функції Управління моніторингу міжнародної військової допомоги, повноваження начальника Управління, порядок взаємодії із структурними підрозділами Міністерства оборони України, Збройними Силами України, Державною спеціальною службою транспорту, центральними органами виконавчої влади, іншими державними органами, установами, організаціями в частині залучення, отримання, передачі, обліку, моніторингу та контролю за використанням міжнародної військової допомоги для задоволення потреб сил безпеки і сил оборони у період дії воєнного стану. Управління призначено для виконання завдань і функцій, покладених на Міністерство оборони України щодо організації залучення, отримання, передачі, обліку, моніторингу та контролю за використанням міжнародної військової допомоги для задоволення потреб сил безпеки і сил оборони;

наказ Міністерства оборони України "Про затвердження Порядку створення, функціонування та припинення діяльності логістичних пунктів" від 10 вересня 2024 року № 615. Цей Порядок встановлює механізм створення, функціонування та припинення діяльності логістичних пунктів, які здійснюють свою діяльність на території країн-партнерів та забезпечують прийняття, перевантаження, передачу та вивезення на територію України озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів, наданих як міжнародна військова допомога;

накази міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

накази Головнокомандувача Збройних Сил України.

5. Інформаційні системи, що використовуються для обліку та моніторингу отримання міжнародної матеріально-технічної допомоги

Для моніторингу отримання та використання міжнародної допомоги важливе значення має програмне забезпечення, яке дає змогу відслідковувати в онлайн-режимі всі запити Міністерства оборони України та Збройних Сил України, а також бачити всіх членів-донорів, які беруть участь у наданні такої допомоги та надають пропозиції щодо забезпечення потреб Збройних Сил України.

До програмного забезпечення щодо моніторингу отримання та використання міжнародної допомоги належить:

інформаційно-аналітична система "СОТА" – система, що діє в Апараті Ради національної безпеки і оборони України, до якої Міністерство оборони України щодня надсилає інформацію про отримані озброєння та військову техніку та про плани щодо подальшого їх отримання, що забезпечує централізований моніторинг, аналіз інформації, сприяє покращенню координації та ухваленню оперативних рішень у сфері оборонного планування;

"LOGFAS" (Logistic Functional Area Services) – система, розроблена для підтримки логістичного забезпечення НАТО, що використовується для координації логістики між державами – членами НАТО та з 15 жовтня 2022 року офіційно запроваджена для використання Збройними Силами України. Система забезпечує ведення звітності для країн-партнерів та надання Україною інформації на їх запит;

"Коровай" – спеціальне програмне забезпечення, розроблене у співпраці Сполучених Штатів Америки, Великої Британії та України, яке з 1 вересня 2022 року використовується Збройними Силами України. Моніторинг відповідного програмного забезпечення здійснює Міністерство цифрової трансформації України, наповнення – Міністерство оборони України. З боку міжнародних партнерів відповідальним щодо функціонування програмного забезпечення є Міжнародний координаційний центр донорів (IDCC). Завдяки програмному забезпеченню країна-відправник зазначає кількість і форму пакування міжнародної допомоги, а інформація про її рух відображається

до моменту доставки до Командування Сил логістики Збройних Сил України. Програмне забезпечення дає змогу підключити всіх користувачів, які беруть участь у плануванні потреб і відстежуванні руху матеріальних засобів до об'єднаного центру Збройних Сил України;

"SAP" – система, призначена для автоматизації процесів управління забезпеченням та логістикою, є однією з провідних міжнародних систем управління ресурсами та використовується у 28 країнах НАТО. Програмне забезпечення використовується для обліку озброєння, військової техніки та тилового забезпечення Збройних Сил України, було передано Збройним Силам України партнерами із Сполучених Штатів Америки та адаптовано з урахуванням потреб України. Система забезпечила автоматизацію процесів постачання та обліку озброєння і військової техніки на оперативному та стратегічному рівнях, у тому числі обліку техніки та запасних частин, отриманих як міжнародна допомога. Впровадження системи здійснюється спільно з Генеральним штабом та Командуванням Сил логістики Збройних Сил України. На сьогодні система "SAP" використовується у 600 військових частинах.

Для забезпечення стабільного впровадження системи "SAP" значну увагу приділили навчанню та підтримці користувачів. У провідних вищих навчальних закладах України, зокрема Національному університеті оборони України, Військовому інституті телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут та Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу, запроваджено курси підвищення кваліфікації для користувачів системи. Для вивчення особливостей користування системою оновлено освітні програми для військових спеціальностей, пов'язаних із логістикою, обліком і використанням матеріальних ресурсів. Кінцевим результатом запровадження системи "SAP" має стати повна автоматизація процесів логістики та повноцінна відмова від паперового документообігу в логістичних операціях.

Разом із запровадженням системи "SAP" у 2024 році започатковано масштабну трансформацію процесів управління оборонними ресурсами. У рамках проекту досягнуто значних результатів у питаннях покращення логістики, закупівель, обліку, аналітики та підтримки користувачів.

Одним із ключових напрямів стало запровадження обліку міжнародної допомоги в системі "SAP", що дало змогу планувати постачання, здійснювати прийом вантажів, у тому числі в міжнародних хабах, контролювати процес відправлення вантажів до України та відстежувати статус міжнародної допомоги за серійними номерами, що значно підвищило прозорість і ефективність управління міжнародною допомогою.

Таким чином, завдяки запровадженню системи "SAP" вдалося істотно підвищити ефективність управління оборонними ресурсами, забезпечити прозорість, оперативність і контроль їх надання.

Для обліку зброї, що надходить із Сполучених Штатів Америки, також застосовується запроваджена у грудні 2022 року система баркодів, що передбачає наявність у кожній одиниці зброї штрихового коду, який сканують

українські військові для миттєвої передачі інформації про серійні номери зброї до бази даних у Сполучених Штатах Америки.

6. Формування потреб у міжнародній матеріально-технічній допомозі, що надходить від країн-партнерів

Комісія проаналізувала структуру потреб сил оборони в озброєнні, військовій техніці та інших видах забезпечення.

Потреби сил оборони в міжнародній допомозі формуються за трьома напрямками:

1) потреба в основних зразках озброєння, військової техніки, матеріально-технічних засобах та боєприпасах – формується на один рік та уточнюється щокварталу Головним управлінням логістики Генерального штабу Збройних Сил України на основі пропозицій органів військового управління Збройних Сил України та інших складових сил оборони;

2) потреба в медичній техніці та майні – формується на один рік та уточнюється командуванням Медичних сил Збройних Сил України щокварталу на основі заявок від командувань видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України та інших військових формувань;

3) потреба в підготовці особового складу за кордоном (командирів та штабів тактичної ланки, сержантів, інструкторів, спеціалістів (медики, сапери, технічний персонал), екіпажів (розрахунків) озброєння та військової техніки іноземного виробництва – формується Головним управлінням доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України на основі запитів командувань видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України та інших військових формувань.

Окремим напрямком формування потреб сил оборони є запити до міжнародних партнерів щодо надання запасних частин, приладдя і технічної документації для проведення ремонту озброєння та військової техніки, за які відповідальне командування Сил логістики Збройних Сил України.

Усі зазначені потреби враховують інтереси всіх складових сил безпеки і сил оборони, що передаються в підпорядкування Головнокомандувача Збройних Сил України. Крім того, потреби в озброєнні, військовій техніці та матеріальних засобах визначають пріоритети щодо їх постачання. Зазначені потреби погоджуються Генеральним штабом Збройних Сил України та затверджуються Головнокомандувачем Збройних Сил України. Після затвердження потреба доводиться через систему "Коровай" та аташе з питань оборони до міністерств оборони відповідних країн, Місії України при НАТО, Європейського Союзу, Місії NSATU та інших підрозділів (організацій), що здійснюють заходи із забезпечення сил оборони України.

Крім того, з метою оперативного обміну інформацією про наявність, технічний стан та стан вирішення проблемних питань, пов'язаних з наданим озброєнням, у Командуванні Сил логістики Збройних Сил України перебувають офіцери країн-партнерів (на даний час сім представників – Сполучених Штатів Америки, Швеції, Німеччини, Великої Британії, Данії, Франції, Нідерландів).

7. Облік міжнародної матеріально-технічної допомоги, що надходить від країн-партнерів

Згідно з наказом Міністерства оборони України від 29 серпня 2024 року № 587 утворено Управління моніторингу міжнародної військової допомоги, що дало змогу здійснювати контроль за залученням, отриманням, передачею, використанням міжнародної військової допомоги в інтересах усіх складових сил безпеки і сил оборони України.

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 1 лютого 2018 року № 37 функції із залучення Міністерством оборони України та Збройними Силами України міжнародної технічної допомоги, з узагальнення, підготовки до державної реєстрації проектів (програм) міжнародної технічної допомоги, їх обліку, підписання контрактів, укладених на виконання проектів (програм), покладено на Головне управління військового співробітництва Збройних Сил України.

Завдяки системі "SAP" активізувався автоматизований процес планування, обліку та використання міжнародної військової допомоги. З травня 2024 року в системі відслідковується шлях проходження міжнародної допомоги з моменту оголошення партнерами про її виділення (іноземними представниками Місії NSATU), надходження допомоги через логістичний пункт та безпосереднього отримання в Україні.

На сьогодні через систему "SAP" проведено більше 1,6 тисячі поставок летального і нелетального військового майна. До системи внесено дані про 300 тисяч матеріальних засобів із зазначенням їхніх серійних номерів.

Створено логістичний пункт у м. Жешуві (Польща) для координації отримання вантажів. Правовий статус та діяльність логістичних пунктів за кордоном унормовані наказом Міністерства оборони України від 10 вересня 2024 року № 615 "Про затвердження Порядку створення, функціонування та припинення діяльності логістичних пунктів".

Після перетину кордону України міжнародна допомога надходить до баз, складів, арсеналів Командування Сил логістики Збройних Сил України, за окремими складовими номенклатури служб забезпечення – безпосередньо до військових частин Збройних Сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, інших складових сил безпеки і сил оборони (літаки, плавзасоби, спецзасоби тощо).

На базах, складах, арсеналах Командування Сил логістики Збройних Сил України проводиться перевірка технічної справності, комплектності

матеріальних засобів, здійснюється постановка на облік та подальша передача військовим частинам-користувачам (балансоутримувачам).

Комісія проаналізувала, що у реєстрах бухгалтерського обліку відображаються військове майно та озброєння, що надходять з первинними документами із зазначенням у них ціни. Озброєння та військова техніка, що надходить без первинних документів та/або цін, обліковуються у кількісних показниках. Для внесення до даних бухгалтерського обліку озброєння та військового майна у військових частинах утворюються комісії, які визначають вартість та в подальшому зазначають її в акті приймання-передачі (ОЗ-1). Облік міжнародної допомоги у кількісних та якісних показниках у військових частинах ведуть служби забезпечення. Відповідна інформація відображається у даних бухгалтерського обліку.

Облік майна у Збройних Силах України ведеться службами забезпечення (наказ Міністерства оборони України від 17 серпня 2017 року № 440) та фінансовими органами (бухгалтерська служба) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (наказ Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2010 року № 1202).

Комісія встановила, що міжнародна допомога надходить до військових частин сил безпеки і сил оборони, які є кінцевими користувачами (споживачами), та обліковується у службах забезпечення відповідно до переліку служб забезпечення, які здійснюють матеріально-технічне забезпечення (наказ Міністерства оборони України № 10дск).

Командування Сил логістики Збройних Сил України відповідальне за переважну більшість служб забезпечення. Інша частина служб забезпечення залишається у командуванні Сухопутних військ (полігонне обладнання та навчально-тренувальні засоби), командуванні Сил спеціальних операцій (спецтехніка та озброєння сил спецоперацій), Військово-Морських Сил (морське ракетне та артилерійське озброєння, судна та морська техніка), Повітряних Сил Збройних Сил України (літаки, аеродромна техніка), Медичних сил (медична техніка та майно), командуванні Військ зв'язку та кібербезпеки (персональні комп'ютери, прилади та техніка зв'язку), командуванні Сил підтримки (дорожньо-технічні засоби, топогеодезичні прилади), Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України (засоби розвідки).

Органами нагляду за використанням озброєння та військової техніки є Комісія (орган парламентського контролю), Офіс Президента України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Державна служба експортного контролю України, Рахункова палата, Державна аудиторська служба України.

В ініціативному порядку в Міністерстві оборони України запроваджено щоквартальне звітування восьми країнам-партнерам (Німеччина, Чехія, Данія, Фінляндія, Литва, Нідерланди, Норвегія, Швеція) про наявність чи втрату наданого як міжнародна допомога озброєння і військової техніки за визначеною номенклатурою. Звіти надсилають окремо кожній країні по лінії аташе з питань оборони.

З метою запровадження спільного нагляду за товарами оборонного призначення з представниками Сполучених Штатів Америки підписано Концепцію самозвітування країни-партнера з моніторингу кінцевого використання, для реалізації якої проводяться спільні інспекційні перевірки.

8. Висновки

За результатами діяльності Комісія:

вивчила інформацію щодо організації логістики, розподілу, обліку, моніторингу та застосування озброєння та військової техніки, наданих у межах міжнародної допомоги;

здійснила аналіз законодавства, повноважень центральних органів виконавчої влади, Генерального штабу Збройних Сил України, а також Сил логістики Збройних Сил України, що відповідають за управління логістичними процесами, розподіл і облік наданої міжнародної допомоги;

провела робочі зустрічі з представниками країн-партнерів, у ході яких підтверджено ефективність контролю за використанням міжнародної допомоги Збройними Силами України, іншими військовими формуваннями, створеними відповідно до законодавства, центральними органами виконавчої влади та Комісією як органом парламентського нагляду та контролю;

дослідила важливість функціонування системи "SAP", основним завданням запровадження якої є повна автоматизація процесів логістики та повна відмова від паперового документообігу в логістичних операціях;

визначила необхідність та ініціювала запровадження щоквартального звітування Міністерства оборони України країнам-партнерам про отриману, знищену або захоплену військову техніку.

Міжнародні партнери не виявили порушень у процесі використання наданої міжнародної допомоги, водночас високо оцінили рівень організації контролю за її надходженням, обліком і застосуванням.

Зважаючи на досягнуті результати, Комісія продовжує виконувати свої завдання із забезпечення парламентського контролю за використанням міжнародної допомоги під час дії воєнного стану.